

Ванредни парламентарни избори у Словачкој поново су довели на власт бившег премијера Роберта Фица, чија је странка СМЕР однела убедљиву победу и са 45 одсто гласова добила прилику да сама састави нову владу.

Ванредни избори проузроковани су падом краткотрајне владе премијерке Ивете Радичеве, након словачког “не” заједничком европском пакету помоћи Грчкој, а Фицо је поново добио поверење грађана, згрожених скандалозном афером “Горила” која је потпуно уништила поверење у досадашње владајуће десничарске партије. Изборна кампања добила је наиме неочекивани обрт када је контраобавештајна служба објавила снимке тајних састанака водећих политичара владајућих странака са пословним људима, који су показали да је та политичко-пословна спрега опљачкала земљу за више милијарди евра. Афера је помрсила рачуне свима осим Фицу, чија је странка била у опозицији, а разочараност бирача деснице омогућила је овом бившем комунисти, а садашњем левичару да освоји комотну већину од 83 од укупно 150 посланика колико има једнодомни словачки парламент.

Иако Словачка, чланица еврозоне, важи за државу са успешно изведеном транзицијом, нова влада ће ипак имати низ озбиљних проблема. Незапосленост је због кризе достигла готово 15 посто, док минимална зарада износи само око 330 евра. Све је то многе Словаке довело у тешку материјалну ситуацију, док влада мора да спроведе мере штедње да би покушала да смањи јавни дефицит који је у 2011. достигао пет одсто БДП-а, што је значајно изнад границе еврозоне од три одсто.

Циљ Братиславе је да следеће године дефицит снизи на 2,9 одсто БДП-а, али, за разлику од програма штедње попут оних наметнутих Грчкој, где највише страдају обични грађани, смер стабилизације који је у предизборној кампањи изложио Роберт Фицо је управо супротан. Међу обећањима која је дао бирачима су заштита права радника, укидање тзв. једнаког пореза и веће опорезивање грађана који зарађују преко 30 хиљада евра годишње, дуплирање пореза на депозите банака, као и повећање корпоративног пореза са 19 на 22 посто. Влада такође планира и подршку великим државним пројектима као што су градња аутопута до крајњег истока земље и доградња

два блока нуклеарке Моховце.

Иако је Фицо најавио да ће његова влада бити проевропска и солидарна са Европском унијом, пошто по њему земља осетно више добија од Уније него што даје, његов план да смањи дефицит и побољша друштвену кохезију на рачун богатих одмах је наишао на критике, пре свега у Немачкој, где су га водећи медији одмах прогласили левичарским популистом и словачком верзијом Виктоа Орбана, који је тренутно на црној листи Брисела. Конзервативни *Франкфуртер алгермајне цајтунг* је изразио бојазан да Фицо може да “опозове све реформе које су Словачку направиле једну од најуспешнијих посткомунистичких привреда”, док је, иако левичарски,

Тагесцајтунг

Фицову победу чак прогласио опасном.

Фицо је дочекан са неповерењем, јер се он противи постављању америчког ракетног штита у Чешкој и Пољској, док се, као и цела политичка сцена Словачке, противи признавању Косова, које је он раније упоредио са Судетима. Додатну нервозу Берлина изазива и Фицова изјава да подржава позиве за промену европског фискалног пакта, које је иницирао председнички кандидат социјалиста на изборима у Француској Фрасоа Оланд, што све заједно свакако задаје главобоље Немачкој, посебно због словачког председавања Унијом 2014.

Словачка свакако није земља која може да на одлучујући начин утиче на политику Европске уније. Да јесте, могуће је да Роберт Фицо у овом тренутку не би могао да победи на изборима, или да избора као у Италији и Грчкој не би ни било, већ да би земљи био наметнут кандидат по вољи крупног капитала. Остаје да се види да ли ће мала Словачка имати снаге да се после транзиције, која је, иако проглашена успешном, довела до стварања државне мафије, избори за политику која иде у другом смеру од жеља моћних финансијских кругова и моћног суседа.